

za klénot bylina s třemi zelenými listy po každé straně a u vrchu chumáč jahod, z polovice bílých a z polovice červených. (Jak. sb. Král na str. 320.)

Horák z Milešovy. Císař Karel V. dal (1541, 22. srpna) Janovi Hasenberkovi proboštovi Litoměřickému a vychovateli dětí krále Ferdinanda a jeho bratru Řehoři řečenému Horaz říšské rytířství a aby se psali von Mileschau. (Šlechtický arch.) Míněna tím patrně Milešovka a tak se již Jiří Horák psával. Erb jeho byl štít polovičný, v pravém poli žlutém od zpodu až do prostředku modrá (černá?) hradba se stínkami, z nichž bílý lev až po kýty vyniká; levé pole černé a v něm žlutá Milešovka, přikryvadla modrá bílá a černá žlutá, za klénot jest polovice bílého lva. Snad Horák neměl synův a přijal k erbů Mráze, kteří měli týž erb.

Jakub *Hořovický z Tepence*, vychovanec jezovitův a hejtman klášterství sv. Jiří, obdařen erbem a titulem r. 1608, 20. října. (Reg. král.) Erb jeho byl štít žlutý a na něm ruka s ramenem zbrojným v lokti ohnutým, ana drží v hrsti střelu černou s nasadištěm černým, jehož konec byl červený kruh s nasazeným červeným měsícem, helmice otevřená s přikryvadly černými žlutými a červenými žlutými, z koruny vynikají dvě křídla dělená pošikem a pokosem, pravé zhora černé, pak zlaté s třemi černými kuličkami, levé červené zlaté s kuličkami, a černé mezi nimi, nad korunou bílý měsíc rohoma vzhůru a nad ním zlaté zářící slunce. (Erb v knize jím sepsané Konfessí katolická, Jak. sb. Králova Heraldika na str. 320, Hrady X. tab.)

Hordárové z Puklic psali se tak teprve, když nabyli statků Puklic u Jihlavy (asi 1530), ale jakým majestátem neb erbovním listem se to stalo, není známo. Erb jich byl tento:

Štít zhora dolů polovičný, v každém poli kozorožec vyskakující tak, že oba jsou k sobě obráceni. Klénotem je polovičný kozorožec. Barvy nejsou známy. (KB. tab. 36.)

Hořnický z Hořenic. Majestátem d. 1579, 6. dubna povoleno Mikuláši H., aby se psal z Hořenic a dán mu tento erb: Štít modrý, v němž bílý holub chocholatý rozkřídlený, maje zlatou střelu do sebe od zpodku pravé strany skrze prsy do poli vstřelenou, z něhož se krev vystřikuje, k pravé straně jsa obrácený, kolčí helm s točenicí a přikryvadly bílými, modrými, nad tím dvě křídla orličí, přední modré a zadní za ním bílé, mezi nimiž od zpodku pravé strany střela vstřelená, jako v štíle se vidí. (Reg. král.)

Hořepnický z Doubravan v. Diviš.

Horn z Libína v. Pacovský.

Horský z Grynfeldu v. Pražák.

Horský z Vosršteina v. Vodička.

Hosian z Morchendorfu. Majestátem d. 1558, 8. prosince dovoleno Viktorynovi *Hosianovi* a Jakobovi *Klívcovi*, aby se psali z Morchendorfu a dán jim tento erb: Štít polovičný, pravo červený, v levo bílý, a v něm vyniká od zpodku z modrých oblakův půl muže divokého nahého, k pravé straně obráceného, majícího dlouhé vlasy, dlouhou bradu špičatou, naše-

divělou a na hlavě zelený věnec břečťanový a držícího v pravé ruce vzhůru nad hlavou palici dubovou, kolčí helm s přikryvadly červenými bílými a nad tím divý muž, jako ve štítu, mezi dvěma křídloma, z nichž pravé jest červené a levé bílé. (Rybička v Pam. arch. III. 318, též Král 270.)

Hostinský z Ochsenšteina v. Kyndlík.

z Hostivař. J. v Jak. sbírce i v Králově Heraldice na str. 363 popsán jest erb rodiny z Hostivaře totiž štít (u Krále červený) nachový, na něm při pravé straně kolčí helm s 5 černými praporečky a v levo odtud zelený věnec, v pravé od helmu jsou 2, u zpodu štítu 3 jako lipové lupeny neb srdce, přikryvadla černá a nachové barvy, helm kolčí s točenící týchž barev a na ní 5 praporcův černých s tyčkami zlatými.

Hostomický z Šonova v. Šovovský.

z Hostouně. Král Vladislav dal (1483, 17. listop.) Jindřichovi z H. Janovi Chrysostomovi, král. sekretáři, Oldřichovi, Isidorovi, a Ambrožovi, synům jeho, znamení vladectví, štít modré barvy, na němž fenix pták stříbrný do zlata, maje na krku zlatý obojek a křídla roztažená červené barvy, konečky stříbrnými a peřím do zlata se měnícím, zlatou paví korunou na hlavě, na hranici hořící sedící se spatřuje, nad helmicí a zlatou korunu též fenix na hranici, podobně jako ve štítě, přikryvadla pak jsou modré barvy s vrchu a ze spod modravé a šedivé barvy. (Prvotní list v arch. mus.) Tak: na pečeti Janově r. 1510 (v arch. Kutnohorském) a Jiříkově (1543 v arch. mus.)

Hostounský z Kosmočova v. Radoňovský.

Hoškové z Proseči měli štít polovičný pravo červený v levo modrý a přes obě pole saněti hrdlo s rozzavenými ústy a s nohama zdviženými, přikryvadla červená modrá bílá, za klénot dvě křídla orlí vedle sebe (t. j. rozložitá), každé na poli podluhovatě rozdělené červenou a modrou barvou (asi pravé modré červené a levé červené modré). Erbem tímto a titulem z Proseči obdařen 1538, 15. února Bartoloměj Hošek. (Reg. král., Jak. sb. Králová Heraldika na str. 270, kdež však saň označena jako bílá a měla by býti přirozené neb hnědé barvy. Z majestátu jest zřejmo, že nebylo jen hrdlo, nýbrž i nohy přední, protož se vyobrazuje jako polovičná saň sršící z úst zlatý oheň. Tak ku př. v erbovníku Novohradském.)

Hošek z Sukova. Král Ferdinand povolil (1562, 30. května) Tomáši Hoškovi, aby se psal z Sukova a dal mu tento erb: Štít modrý, ve kterém u zpodku tři vrchy žluté barvy jsou, za kterými muž, pergman (horník) v košili havířské, maje ruce ohrnuté a drže v levé ruce kladivo a v pravé perlík, na prostřed ve štítě tepoucí se vidí, kolčí helm s přikryvadly žlutými a modrými, dva buvolové rohy žlutou a modrou barvou šachované, mezi nimiž se vidí též muž v havířské košili, jako ve štítě. (Reg. král.)

Hošťálkové z Javořice byli stará Žatecká rodina, jež se tak psala již l. 1530 a erbu a vladectví některý rok před tím nabyla. Erb jejich byl: Štít modrý, u jehož levé kráje je zelený les a z něho vyskakuje jelen, maje hrdlo šípem prostřelené, přikryvadla červená žlutá a za klénot polovice

téhož jelena své přirozené barvy. (Jak. sb. Král na str. 329, kdež však Hošťálkův nejmenuje, obrazy erbu na mincích v Miltnerových Privatmünzen tab. XVIII.)

Hotovec z Husenice. Předkové rodiny této byli svobodníky v Osnici (1515) a jeden již je psán v tituláři r. 1534. Potomek jich Daniel Bedřich Hotovecius rodilý z Domažlic nabyt (1653, 7. února) vladectví a aby se psal z *Levenhausu*. Završše takto svoje české příjmení, oblíbili si je opět od počátku 18. st. a psali se z Husenice a z Levenhausu. Erb jejich l. 1709 (29. srpna) potvrzený byl tento: Štít pošikem od levé na horu vodotečí, v níž plave bílá labuť (patrně husa) na dvě pole černé a červené, rozdělený, u zpodku dolního červeného pole viděti jest kus hradby městské od děl rozstřílené (bílou a štrejchovanou), nad tou hradbou jest žlutý lev vyskakující k pravé straně s červeným jazykem, ocasem rozvojeným a zlatou korunou na hlavě, an drží předníma nohama kopí s praporečkem červeným a bílým, ovšem přes řeku do černého pole vynikající, nad štítem dvě helmice s přikryvadly žlutými červenými v pravé a bílými černými v levé; na pravé helmici koruna a v ní modrá koule nebeská, nad níž jest černý korunovaný císařský orel, drže pravým pazourem zelenou palmu, levým zlatou korunu, na levé helmici labuť pravo hledící a za ní dva pošikem a pokosem položené praporce, pravý červený, levý bílý a černý. Když pak dosáhl Emanuel František H. z H. panského stavu starožitných rodův, polepšen erb jeho jen tolik, že dána na štít panská koruna. (Reg. král., Kadich-Blažek tab. 149, též Jak. sb., ale jen s jednou helmicí. (Tak i Kadich na druhém obraze.)

Houf ze Slavošovic. Král Ferdinand povoliv (1538, 14. května) Šimonovi z Houfu, měštěninu Klatovskému, aby se psal ze Slavošovic, dal mu tento erb: Štít polovičný, v pravé polovici modrý, v druhé červený, v kterémž štítu rohy jelení vzhůru stojí, jedna polovice v modrém poli červená, a druhá v červeném modrá, mezi kterými rohy u vrchu na rozdělení toho štítu lilie bílá a u zpodku v modrém poli lilie druhá bílá a v červeném třetí lilie teěž bílá se vidí, helm s přikryvadly modrými bílými a červenými bílými, jelení rohy, jako ve štítě, kromě toho, že pravá strana jest modrá a levá červená. (Reg. král.)

Houška z Adlersburka, příjmení erbovní rodiny v Litoměřicích osedlé (1572—1620), o níž není známo, kdy erbu a hesla nabyli. Erb jejich byl štít zlatý a na něm černý orel pásem (modrým?) na přič rozdělený a v témž pásu dvě zlaté hvězdy. (Kolář v Nauč. Sl. XI. na str. 289.) Tak i Král na str. 289, ale oba bez doložení klénotu.)

Hovorčovský z Kolivé hory. Král Ferdinand povolil (1563, 12. června) Jiříkovi a Adamovi Hovorčovským, aby se psali z Kolivé hory, při čemž dán jim tento erb: Štít červený, v němž u zpodku levé strany skála bílá, na níž rys zvíře své přirozené barvy na zadních nohách stojí a přední vzhůru drže s vyplazeným jazykem k pravé straně obrácený a proti němu háječek neb les zelený s trávníčkem se vidí, kolčí helm s přikryvadly bílými čer-

venými, nad tím půl rýsa až po přední nohy k pravé straně obráceného, s vyplazeným jazykem se vidí. Protože k témuž erbů byl přijat Jan *Jezbera*, potvrdil toto (1610, 30. srpna) císař Rudolf tak, aby se tento také psal z Kolívé hory.

Hrabinský z Okovna. Erb jejich byl červený štít, a na něm pruh bílý pošikem od levého koutu dolů. Klénkem bylo křídlo týmž způsobem zbarvené. Tak Král na str. 302.

Hradecký z Kosmačova. Císař Ferdinand dovolil (1564, 25. května) Janovi *Klatovskému* a Jiříkovi *Hradeckému*, aby se mohli psáti z *Kosmačova* a dal jim tento erb: Štít modrý, u jehož spodku jest plot se 4 koly zlaté barvy, přes kterýž vyniká levou nohou půl danělka zvířete rubínové barvy, máje ústa rozzavená, jazyk vyplazený a na hlavě jeden roh zlatý se 4 parožky, přikryvadla modrá zlatá a rubínová zlatá, křídlo orličí barvami rozdělené, u vrchu zlaté, u zpodu červené a mezi nimi pošikem pruh modré barvy. (Reg. král. Meraviglia tab. 134.) Je tedy erb ten kromě nepatrností týž, jako Radoňovských a jich erbovních strýcův. Podobný erb také obdrželi (1554, 20. září) Ondřej *Montan* a Adam *Kazibaba* a psali se též z Kosmačova. Kromě toho psali se tak i *Bavorové*, *Bělohradští* a *Sedlčanští*. V žádné známé skupině není tolik erbovních strýcův.

Hradecký z Libína. Jan Činvice z Libína byv l. 1578 erbem a titulem nadán (viz Pacovský) přijal k erbů a titulu s Pavlem Táborským Jakuba *Hradeckého* měšténina v Novém městě Pražském a Jana *Duchoslava* prymasa Hradeckého, což potvrzeno majestátem d. 1607, 10. prosince a později připustil císař k témuž Jana *Hradeckého* v Hradci, Daniele *Hradeckého* v Nov. m. Praž., a Nikodéma *Noryse*, prymasa Žebráckého, což zase l. 1612, 22. října potvrzeno. Nový tento erb byl: Štít na příč rozdělený, vrchní pole modré a v něm půl jelena po zadní kýty, okřídleného s rohy o šesti parožích, jakoby letícího, spodní pole čtyřmi pruhy, dvěma červenými a dvěma bílými zhora dolů rozdělené, otevř. helm s korunou a přikryvadly žlutými modrými a bílými červenými, nad korunou dva rohy buvolové barvami na příč rozdělené, pravý modrý a žlutý, levý bílý červený a mezi nimi dvě péra pštrosová, červené a žluté. (Rybička o erbov. rodinách Hradeckých v Pojed. Uč. Spol. 1873, Král na str. 283, ale jen o těchto a s odchylkou.)

Hradišští z Hradiště byli potomci Ondřeje, bakaláře Časlavského, jemuž říkali po hradišti Hradišský. Majestátem (1556, 18. dubna) povoleno mu, aby se psal z Hradiště a dán mu erb: Štít modrý a v něm od zpodu hlava jelení (bez udání barvy a proto přirozené barvy) s červeným jazykem vyplazeným, dvěma rohy s dvanácti paroží vzhůru stojícími, kolčí helm s točnicí a přikryvadly modrými a žlutými a nad tím dva rohy jelení o dvanácti parožích. (Reg. král., Králova Heraldika str. 329.) S tím popisem souhlasí vyobrazení na kamenu náhrobním z r. 1582 při kostele Časlavském. Obraz Meraviglia tab. 133.

Hraše z Herstentálu. Erb jejich prý byl štít červený a v něm bílá krokev, klénotem byla paví kyta. Tak Král na str. 314.

Hrdák z Větčina v. Brodský.

Hrobčičtí z Hrobčice byli kdysi před r. 1526 erbem obdařeni. Jeronym H. z H. přijal za strýce Oldřicha Hrobčického v Berouně k erb, což králem Ferdinandem (1535, 28. října) potvrzeno. Erb jich vypsán v majestátu tatko: Štít na čtvero (křížem) rozdělený dvoji barvy, tak že jsou 1. a 4. pole červená a ostatní modrá. Přes celý štít jsou dva hadi na kříž (dvakrát se točící), jeden stříbrný přes modré, druhý zlatý přes červené pole, tak že onen má na hlavě zlatou a tento sříbrnou korunu, helmice se zl. korunou a přikryvadly modrými červenými, za klénot kytka pávová (ocas) a před ní dotčení dva hadi. K tomu erb, přijal Jeronym později i Jana Mikše, měšténína Starého m. Praž, což majestátem (1538, 10. května) stvrzeno. Byli potom dvoji Hrobčičtí rozličné krve, ale jednoho erb, a jména, neb i Mikšové psali se v třetím pokolení jen Hrobčickými. V malovaných erbech spatřuje se klénot tak, že na paví kytě je kotouč, v němž se věrně opakuje štít; tak v rodopisných listech zem. arch. v Jak. sb. V Králově Her. 299 a v Hradech VIII. na tab. je chybná barva hadův. Obraz též v Soupise Kralovicka 52. Hrobčičtí sami zapomněli, jaký erb prvotně měli, neb Frant. Antonín ucházej se o stav panský (1755) udal štít sice, jak byl prvotně ale s dvěma stříbrnými hady, přikryvadla červená bílá, za klénot štít již popsaný a za ním sedm pavích per (Reg. král.). Viděti odtud, že i v samých rodinách libovolně měněno a to nikoliv k lepšímu, nýbrž k horšímu.

Hron z Sabinova v. Lekeš.

Hrošek, Hruška ze Strkova (také z Trkova). Rodina tato erbovní v městě Táboře vyskytuje se od druhé polovice 15. století a od r. 1499 držela i pozemská zboží. Erb jejich byl týž jako Kropáčův totiž oděnc maje ruce o boky podepřené a za klénot dvě dlouhá péra. Ale v barvách (jež tuším již v 18. st. nikomu známy nebyly) se rozcházejí; v Jak. sb. jest štít červený a péra bílá a červené, Král str. 316 klade modrý štít a v něm klečícího oděnce, což odporuje náhrobku Táborskému, a obě péra bílá.

Hrobčický z Čechtína, příjmení rodiny na Moravě osedlé snad i starého původu. Erb jejich byl:

Štít modrý a v něm pošikem od pravého rohu dolů černý pruh. (Kadich-Blažek str. 51 a tab. 37.) K tomu dodává Král (str. 302) klénot, totiž dvě křídla rozložitá pravé modré, levé černé.

Hrubčický z Poknáni. Rodina tato málo známá měla štít červený, v něm na příč žlutý pruh a v tomto červenou rúži o čtyřech listech, přikryvadla týchž karev a za klénot tři péra, dvě červená a prostřední žluté. Jak sb. Král (str. 286) také viděl malbu, kde byl pruh bílý bez rúže a prostřední péro bílé.

Hrubý z Jelení. Rodina tohoto hesla nabyla vladectví bezpochyby na rozhraní obou věkův 15. a 16. Erb jich byl štít zlatý a v něm polovice vrchní černého jelena, avšak bez noh, přikryvadla černá zlatá a zase polovice jelena nad helmici. (Jak sb. a Král na str. 329) S touto starou rodinou nesouvisí nijak nynější Hrubí z Jelení, neb Dr. Leopold, předek jich obdržel l. 1787 šlechtický stav a heslo von Schwanenheim a teprve když jeho potomstvo l. 1814 (24. března) povýšeno do stavu panského, dáno jim heslo z Jelení. Erb jich vyobrazuje Meraviglia na tab. 45.

Hruškové z Března, bohatá rodina rytířského stavu, berou vznik svůj od měšťanů Lounských a zejména od Václava, rychtáře ve Bžanech (z konce 15i sti), jehož syn Jan byl bezpochyby skrze krále Vladislava erbem a heslem obdařen. Jeho prvotní erb, na červeném štítě větev hrušková se čtyřmi zelenými lupeny (dvěma po každé straně) a na konci žlutou hruškou, jak se spatřuje v rodopisných listech zemského arch., změněn později tak, že byl u zpodu kus dřevěné větve, z níž vybíhá větvička s dvěma lupeny a hruškou, přikryvadla červená bílá a za klénot dvě bílá péra. (Kolář z ruk. Videňského č. 8330, erbovník Salmovský, Pam. arch. VIII, 319, ale tu 4 listy zelené, odchylně, Jak. sb. co se týče barvy štítu a Králova Heraldika, co se týče barvy klénotu. Pěkný obraz v Soupise Mělnicka na str. 157 a v Böhmově popisu Mělnicka na str. 731. Viz i Hradý VIII. tab.)

Hruškové z Oskořína v. Oftalmius.

Hubaciové z Kotnova žili v 16. st. v městě Táboře píšice se Hubatý, což se však potomkům nelíbilo, tak že se druhdy psávali i Hubatius. Ludvík Václav Hubatý, prymas, obdařen 1672, 10. října od Tomáše Jana Pošiny z Čecherodu jako palatina erbem a aby se mohl psáti Hubatius z Kotnova podlé starého hradu při Táboře. (Brünner Taschenbuch 1832 str. 201.) Erb jich prvotní byl štít polovičný, hořejší pole červené a v něm bílá orlice rozkřídlená, dolejší modré a v něm bílá kotvice, přikryvadla červená bílá a modrá bílá, za klénot čtyři bílá péra. (Jak. sb.) S tím se srovnává pečeť Kryštofa, faráře Týnského v Praze. (Rodopisné listy v arch. zemském) a popis Kolářův ve výroční zprávě real. gymn. Tábořského r. 1867 na str. 7, čímž opravil svůj popis v časopise Tábor (r. 1864 č 18). Když pak dotčený Kryštof Vojtěch se stal děkanem na Vyšehradě, polepšen jeho štít (1744, 20. října). Erb pak byl takový: Štít na čtvero rozdělený, v 1. poli červeném bílá orlice, v druhém modrém brněná ruka s šavlí, v třetím modrém bílá kotvice, ve čtvrtém červeném nádoba jako krajáč s kvítím. Helmice byly dvě, na pravé pět per (tři bílá a dvě červená) a na levé ruka se šavlí. (Tak na pečeti v arch. zemském a Meraviglia na tab. 10, odchylně Král v Hradech IV. tab.)

Hubáček z Olivetu v. Šťastný.

Hubáček z Vodochod, Král Ferdinand povolil (1538, 14. května) Vítovi Hubáčkovi, aby se psal z Vodochod a dal mu tento erb: Štít modrý, v němž pařez od kořene uťatý u zpodku na zeleném tráv-

níku jest, na němžto zvíře levhart své přirozené barvy sedí, helm s přikryvadly a točenici modré a bílé barvy a nad tím vším levhart celý. (Reg. král.)

Hubecius z Libéhory. Majestátem d. 1912, 12. listopadu potvrzeno přijetí k erbů, které učinil Jan Libocký z Libé hory svým přátelům; byli to Jan Černovický, soused Starého města Pražského, Jan *Vultery*n a Jan *Hubecius*, sousedé v Králové Hradci, tak aby se psali též z Libé hory, a také převeden na ně erb. (Viz Libocký-Rybička, Erbovní rodiny Hradecké na str. 13.)

Hubka z Černčic. Král Vladislav obdařil (1506, 4. července) Václava *Stradala* a Šimona *Hubku* oba z Černčic, kteréž Mikeš. hofrychtěj a Vácslav z Černčic za strýce ke svému erbů přijali, tímte erbem: V štítu modrého pole pruh červený se dvěma květy červenými proti sobě stojícími, na kterémž pruhu 3 hvězdy zlaté, helm s přikryvadly modrými zvenčí, červenými vnitř, na helmě křídlo modré orlové, přes které také pruh takový jako na štítě. (Prvotní list v arch. býv. dvorském.) Jak jde na jevo z vyobrazení na témž majestátu, jsou dotčené květy tři lupeny spojené na stonku a pruh jde pošíkem od pravého koutu dolů. Tak i na pečetěch pozdějších. (Viz i u Krále na str. 303.)

Hubryk, Huberk z Henrštorfu (Hoberg v. Hennersdorf). Rodina tato ze Slezska pocházející měla takový erb: Štít na přič polovičný, v horním poli bílém tři zelené pahrbky, z nichž prostřední byl vyšší a mezi nimi záře jako od vycházejícího slunce; zpodní polovice s červenou a bílou šachovnicí (na staré pečetě 8 kostek), přikryvadla červená bílá, za klénat dva lipany hlavami dolů obrácené a mezi nimi větev růže s lupeny a květemi. (Jak. sb. Král na str. 280 a v Hradech VIII tab., pečeť z r. 1652, majestát r. 1746, 30. června na stav panský)

Huerta. Známý dobrodruh krutého srdce, Martin de H. přišel z Limburka do Čech na počátku 17. století. Císař Rudolf dal mu (1609, 3. července) hodnost rytířskou Římské říše a erb tento: Štít, jenž klínem od zpodku k vrchu jdoucím a po stranách je do vnitř přiohnut, na tré rozdělený. V červeném poli klínu jest u zpodu zelený pahrbek, z něhož vyrůstá štěp s ovocem a při něm lovecký pes kráčeující, maje obojek zlatý. Pravé pole jest modré a na něm přižloutlý lev se zlatou korunou. V levém poli černém bílý kůň ve skoku, pravou nohou hořící kouli k výbuchu podněcuje. K tomu helm s korunou a přikryvadly žlutými černými a bílými červenými a nad tím ruka brněná s ramenem drže meč vytašený. L. 1628 (20. listopadu) povýšen do panského stavu kr. Č. a dáno mu heslo „svob. pán z Belhartic“ (vl. z Velhartic). Erb jeho docela přeměněn. Štít celý jest modrý a uprostřed jeho jest štítek žlutý a v něm černý kříž, jehož kraje jsou zoubkované. Od téhož štítku jde ke zpodu červené pole, rozšiřující se dolů, v něm nejzpodněji pahrbek zelený, na něm bílý chrt a za ním štěp. Štítek drží v pravo zlatý lev pod korunou s dvojnásobným ocasem, v levo bílý jezdec s dobytým mečem; nad štítkem

jest zlatá koruna a nad ní půl orla černého. Nad štítem jest turn. helm s pokryvkou jako plášť, svrchu červenou, ve spod žlutou, nad helmem koruna, z níž vyniká ruka s ramenem, držíc meč vytasený s rukovětí zlatou. (Šlechtický arch. Při aktu jest vyobrazení staré a to proto, aby sami latinskému textu rozuměli.)

Hulčinský z Opřetic v. Bechynský.

Hůlka z Počernic. V 16. st. byla v Praze rodina, jež měla příjmení Hůlka. Jiná neb táž byla v Čáslavi; z této pocházel Matěj H., jenž koupil l. 1562 Počernice. A t. r. 10. srpna obdařen majestátem, aby se psal z Počernic a obdržel tento erb: Štít pošikem od vrchu až do spodku rozdělený, levé spodní pole bílé, v němž hůlka se 3 lístky neb pupenci, druhé pole modré, ve kterémž půl vola žlutého, předníma nohama povyskakujícího a k pravé straně obráceného se vidí, kolčí helm s přikryvadly žlutými modrými a bílými modrými, točenice, z níž půl bílého koně majícího přední dvě kopyta žlutá k pravé straně ke skoku obráceného vyniká. (Reg. král. a kopiář Třebon. arch.)

Huml z Ruprštořfu v. Svíčka.

Humpolci z Tuchoraze měli štít polovičný, pravo červený a v levo bílý. U prostřed štítu jest červený předmět, z něhož vynikají jetely zelené s dlouhými stonky, jeden do červeného, dva do bílého pole, přikryvadla červená bílá, za klénot křídlo tak rozdělené barvami jako štít a na něm též znamení, které je na štítě. Co se týče předmětu uprostřed štítu, poznamenal Kolař (z rukop. Vídenského 8330), že je to hlava medvědí s otevřenou tlamou obrácená k pravému hoř. koutu a tak se zdá býti pravdivým, srovná-li se pečeť Mikulášova (1556) v archi Třebonském, čemuž i to nevádí, že četl Kolař v rukopise „Humpolec z Rybenska“. Král (str. 270) vykládal na mošnu (viz obraz v Hradech III. tab.), v Jak. sbírce je pouhý čtverhran.

Humpolecký z Bukovce. Rodina Humpoleckých byla osedlá v Německém Brodě; tu byl Ondřej H. měšťanem a Jan H. byl ve službách Jana Rudolfa Trčky z Lípy. Oba se piši pak z Bukovce a zdá se, že dostali erb a heslo od dotčeného Trčky, jenž byl od r. 1629 cís. palatinem, tak že povýšení to padá do l. 1629—1631. Po smrti Trčkově dosáhl toho Jan, že mu byl erb jeho polepšen (1635, 12. prosince). Nový erb byl tento: Štít modrý a v něm 3 šípy křížem skládané, špicemi vzhůru obrácené zlaté barvy, helm otevřený s přikryvadly černými bílými a modrými zlatými, nad zlatou korunou tři šípy. (Reg. král.)

Humpolecký z Lovče v. Žďárský

Humpolečtí z Nelechova. Majestátem d. 1539, 11. srpna povoleno Matějovi a Janovi, aby se psali z Nelechova a dán jim erb: Na červeném štítě chrt bílý s vyplazeným jazykem a zatočeným ocasem, předníma nohama vzhůru vyskakující, maje na hrdle oboječek zlatý se zlatým kroužkem, přikryvadla červená bílá, točenice s rozletitými feflíky červenými a nad tím vším chrt, jako na štítě se vidí kromě toliko, že na

zadních a předních nohách sedí. (Reg. král.) Odchylně v Jakub. sb. a Králově Heraldice, že chrt z točenice jen do polovice vyniká.

Humpolečtí z Rybenska byli na poč. 16. st. osedlí v městě Čáslavi, zejména Jan Humpolecký (1522 atd. 1527 starší.) Jan, syn Pavlův (1548 až 1575), jest od něho rozdílný a psal se již z Rybenska snad proto, že byl otec jeho před r. 1526 erbem nadán. Majestátem d. 1531, 15. června povoleno, aby Jan *Netrzpejch* a Jan, Mikuláš a Jiří *Obolecký* z R. přijali k erbů Augustina a Jeronyma Macky a popisuje se týž erb takto: Štít blankytný a v něm konská hlava plesnivá s uzdou po rytířsku a udidly (v Jak. sb. červenou, u Krále zlatou), přikryvadla modrá bílá a za klénot konská hlava, jako na štítě. (Reg. král., Paprocký o st. ryt. 355, Jak. sb., Králova Heraldika str. 333 a v Hradech XII. tab.) Janovi Jiřímu H. z R. na Osovém, místopísaři mar. Mor. polepšen (1616, 25. června) erb tak, aby k té hlavě bílé koňské na modrém štítě s udidly žlutými byl na místě uzdy řetízek zlatý, nad touž hlavu vytažený a k tomu tři zlaté hvězdy, jednu každou o šesti špicích, a to dvě mezi udidla a třetí nad náčelník zlatý též hlavy, místo kolčího turn. helm, přikryvadla bílá modrá, roucho zlaté modré a s uzly po každé straně uvázanými, koruna zlatá a táž hlava se třemi hvězdami. Kromě toho mu povoleno, aby se psal Osovec. H. z R. (Reg. král.)

z Hungrkoštu (v. Hungerkasten?). Král Ferdinand povolil (1542, 4. ledna) Ruprechtovi Krupeckému, aby se psal z Hungerkoštu. Erb jeho byl tento: Štít na příč rozdělený, vrchní polovice modrá, zpodní červená, z červené půl srnce přirozené barvy se zlatými rohy vyskakuje do modrého pole, přikryvadla modrá zlatá, koruna a na ní půl srnce. (Reg. král.) Protože pan Vácslav z Vartenberka měl manželku Kateřinu z Hungrkoštu, dosti víře podobno, že majestát ten vymohl obyvateli Krupky, svého města; nasvědčuje tomu výminka v majestátu, že se k erbů připouští Anna, dcera n. Havla od stříbrné růže, žena ctná.

Hus z Floráně. Erb jejich byl štít polovičný, v horním poli žlutém černý odětec, v dolním poli modrém muž s pokrytou hlavou drže hůl, klénotem je trup mezi zlatým a modrým křížem. Tak Král na str. 248.

Husman Namedy viz Hrady XIII. tab.

Hušmukár z Vorhainu v. Zajíček.

Huvarové z Lobenšteina (Hofer v. Lobenstein) přišli do Čech někdy na počátku 16. století a zůstali tu dlouho. Erb jich byl štít bílý a na něm tři červené krokvice nad sebou, každá o třech stínkách neb sucích, jedné na špici a ostatních po stranách, přikryvadla týchž barev, nad korunou vrš na lapání ptákův a na ní paví kyta. (Jak sb., Král str. 315 a v Hradech XIII. na tab.) Kromě toho je ještě polepšený erb, totiž polovičný štít, v jehož pravé polovici jest erb nahoře popsáný, levá polovice modrá a na ní bílý pruh pošikem od pravého kraje dolů (Jakubičkova sbírka.)

Hybl ze Stradoně. Jakob řeč. Huebel ze St., písař při stavbě Pražského hradu, obdržel majestátem d. 1610, 11. února z Říšské kanceláře potvrzení svého šlechtického stavu a erbu, jenž mu i polepšen takto:

Štít polovičný, dolní polovice zase svisle dělena. V každém z obou dolních polí jdou pošikem a pokosem pruhy tvořice 5 krokvic, v pravé 1. 3. 5., v leve 2. 4. jsou červené a ostatní bílé. V dolní polovici u zpodu jest vyvýšenina o třech horkách své přirozené barvy. V horní polovici žluté polovičná orlice černá s červ. jazykem vyplazitým nahoru se nesouc. Otevř. helm pod korunou s příkr. červenými žlutými a červ. bílymi, nad tím zase černá orlice polovičná. (Šlecht. arch. ve Vídni, odchylně Král na str. 279.)

Hylsové z Goldperka měli na štítě i za klénot lilii, jak viděti na pečeti Václavově, jenž byl obyvatelem města Českého Brodu. V Jak. sbírce popisuje se erb tento takto: Štít polovičný, v horním modrém poli bílá lilie, zpodní bílé a v něm tři žluté pahrbky, přikryvadla modrá bílá a bílá modrá a za klénot táž lilie. Tak i v Králově Heraldice na str. 282. Týchž erb vyskytuje se i na pečeti Václavově r. 1580 v arch. města Českého Brodu. —

Hymlštejn z Velechova. Císař Ferdinand II. nadal (1623, 6. února) Kašpara *Lozelia*, prymasa Staroměstského, Jana Chrysostoma *Hymlšteina*, prymasa Novoměstského a Adama Václava *Andreae*, radního v St. m. Praž. a Jana *Chrousta*, vážného ungeltu, aby se psali z Velechova a obdařil je tímto erbem:

Na modrém štítě žlutý lev s rozdvojeným ocasem a červ. jazykem vypl. drže v předních nohách věnec z 8 růží bílých a červených, otevř. helm pod korunou se žlutými modrými přikryvadly, nad tím polovičný lev drže věnec. (Reg. královská, Král na str. 285, 323. Nesmí se másti se Žibřidem z Velechova.

Hyrš z Pomyšle. Šlechtici tohoto jména mívali erb tento: Štít modrý, při jehožto zpodku až do polovice zeď ze štukoví kamenného barvy cihelné a při vrchu s pěti stínkami, z kteréž půl jelena své přirozené barvy, k pravé straně jako ve skoku obráceného s rohy o 10 parozích vyniká, kolčí helm s přikryvadly a točenicí modré a žluté barvy a nad tím půl jelena týmž způsobem, jako v štítu, vyniká. Císař Matyáš polepšil (1616, 14. března) týchž erb Pavlovi a Izaiášovi, bratřím tak, aby rohy jelení byly barvy zlaté, za kolčí helm dal otevřený turnýrský a místo točenice korunu. (Reg. králi)

Hyrš z Roudné v. Klec.

Hyršpergárové z Kynygshainu (Hirschberger von Königshain) přišli do Čech v 16. století a drželi tu Vartemberk. Erb jich byl žlutý štít a na něm černá hlava orličí s otevřeným nosem a krkem dlouhým, přikryvadla týchž barev a za klénot táž hlava a na ní jako červený polštářiček z něhož vynikají tři (bílá?) péra (Jak. sbírka a Králova Her., na str. 338, též vyobrazení v Soupise Karlínska na str. 298, kdež jest viděti z dotčeného

polštáříku letící feflík, do osmičky zatočený a pak rozletitý. Na pečeti Erazimové (1613) jsou takové feflíky dva a rozletují se na obě strany.

z Hyršperka rodina nizozemská, jež se vyskytuje v 16. st. v Čechách. Zuzana z H. byla manželkou Petra Boubínského, z Újezda. Erb její byl polovičný červený jelen na bílém poli (Paprocký o st. ryt. 297.) Král dodává, že klénotem byl červený a bílý jelení roh (str. 328).

Chaberský z Kochanova. Matouš, svobodník z Chabřec, koupil l. 1542 mlyniště pod Chaberci. Synovi jeho Janovi povolil král Ferdinand (1557, 8. dubna), aby se psal Chaberský z Kochanova, při čemž mu dán tento erb: Štít červený, v němž od zpodku dřevěný kbelík bílé barvy s obroučky pozlacenými, v kterémž bazilika zelená s květem bílým až k vrchu štítu stojí, přikryvadla bílá červená a nad helmici 3 pštrosová péra, červené, bílé a zelené. Císař Ferdinand vyzdvihl (1628, 12. června) Václava Ch. z K. do rytířského stavu a polepšil předešlý erb tak, aby kbelík byl zespod 4, na hoře 3 obroučkami pozlacenými objat a ke kolčímu helmu přidal korunu. (Reg. král.) Na pečetích l. 1578 a 1588 spatřuje se kbelík s 5 květinami (větve) a 3 péra (Kolář). Odchylně popisuje Král na str. 352.

Chalupa z Oskořína. Král Ferdinand vyzdvihl (1532, 24. května) Jiříka Chalupu do stavu vladyckého, aby se psal z Uoskořína a dal mu tento erb: Štít žlutý, v němž jsou dvě hlavy koňské s krky po život uťaté, černou a popelavou barvou vymalované, v úzdy pojaté s náhlavky a otěžemi žlutými a s udidly pozlacenými, proti sobě hubami stojíce, a nad tím štítem helm, na které přikryvadla žlutá černá a nad tím jest táž hlava koňská s krkem po život uťatá a v úzdu pojatá s náhlavkem a otěží žlutou a udidly pozlacenými a svrchu na té hlavě 3 péra pštrosí, dvě černou a popelatou barvou potažené a prostřední žlutá se vidí. (Reg. král. Král na str. 271 klade Chalupy mylně k Oftalmiům.)

Chanický ze Všehrd v. ze Všehrd.

Charvát ze Zlicka v. ze Zlicka.

František *Chiesa*, Milaňan, vojenský hejtman, vyzdvižen (1628, 12. března) do stavu vladyckého (de Chiesa) a obdařen tímto erbem: Štít napříč rozdělený tak, aby zpodní část byla o něco vyšší, než svrchní, ve zpodní bílé části jest kostel (s střechou) své přirozené neb červené barvy s křížem a lodí dlouhou, mezi níž a kůrem jest věž se vypínající, ve svrchní části žluté jest černá orlice k pravé patřící s korunou zlatou, nad štítem helm otevřený s korunou s přikryvadly bílými červenými a nad tím černé křídlo orličí, na němž je položen kostel, jako ve štítě. (Reg. král.)

z Chlaštova. Král Ferdinand dal (1534, 6. února) erbovní list Janovi z Chlaštova a nadal jej tímto erbem: Štít modrý, v němž jsou dvě kuny své přirozené barvy, na zadních nohách proti sobě vzhůru stojíce s otevřenými ústy, nad tím štítem helm s přikryvadly modrými a žluými a nad tím jedna kuna na zadních dvou nohách stojící tím způsobem, jako na štítu se vidí. (Reg. král.)

Chlívěnský z Ryzenska. Král Ferdinand vyzdvihl (1557, 22. ledna) Jana *Chlívěnského* a Adama *Rychtera* mezi erbovníky, aby se psali z *Rychteršteina*, ale polepšiv jim (1560, 15. července) erb dovolil, aby k němu připuštění byli bratři Jan, Zikmund a Adam a ti všichni aby se psali z *Ryzenska* (Reg. král.) Erb jich byl štít na příč polovičný, horní polovice žlutá a druhá modrá a v té žluté polovice lva modrého s předníma nohama roztaženýma, hořejší část ocasů na tré roztrpená, nad helmou dva rohy, žlutý modrý a modrý, žlutý mezi nima týž lev polovičný (Král na str. 276, též na pečetěch r. 1586 a 1638.)

Rytíř *Chlumecký* (Českého původu, ač zněmčilý,) od r. 1827 Rak. šlechtic, od r. 1844 rytíř) měl erb:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1 pole žluté a na něm černý bazilišk s červeným hřebínkem, 2 modré pole a v něm bílá holubice stojící, 3 pole bílé a na trávníku zeleném hranice hořící, z níž vyniká ptáček ohniváček červený, korunovaný, 4. červené a v něm žlutý lev drže v předních nohách černou kotvici, dvě helmice s příkr. černými žlutými a červenými žlutými. Z pravé koruny vyniká znamení ohniváčka, z levé dvě křídla rozložitá barvami na příč dělená, bílé a modré a červené a žluté, mezi nimi pak 3 péra pštrosová, bílé, černé a žluté (Meraviglia na str. 219 a tab. 94. Kadich-Blažek tab. 13.)

Chlumecký z Vosršteina v. Vodička.

Chmelířové a *Chocholové z Semechova* měli na modrém štítě mužíka nahého s zeleným věncem na hlavě a též okolo ledví, an má v pravici zdvižené kyj napřažený nad hlavou a v levici drže ratolest a též znamení (polovičné) za klénot. (Jak. sb.) Tak i na pečetěch Janových l. 1576 a 1587. V Králově Heraldice str. 317 jest štít červený.

z Chocemic. Prokop *Kroupa* z Chocenic, obyvatel na Horách Kutných, obdařen erbem od krále Vladislava. Týž Kroupa přijal k erbem a rodu Jindřicha bakaláře, Jana *Štolara* a Jana *Kambálka*, též obyvatele Kutnohorské a proto král Ludvík nadal tyto erbem takovým: Štít na příč polovičný, vrchní polovice žlutá a v ní lev modré barvy, zpodní žlutá a modrá, totiž 4 pruhy žluté a 4 modré, kolčí helm s přikryvadlem žlutým a modrým a nad tím 5 per pávových své barvy. (Arch. Český XXVI. 216.) Dotčenému Jindřichovi polepšil král Ferdinand (1543, 16. května) týž erb tak, aby ten lev na prstech napřed hvězdu zlatou nesl. (Reg. král.) Ale z neznámých příčin již Jindřich měnil zpodní pole tak, že na místě pruhů měl je vyplněno znameními na způsob podkov. Tak zejména viděti na pečetidle Anny Rubínky z Chocemic, že jdou znamení ta ve 4 řadách pod sebou, napřed po čtyřech a naposled po jediném znamení. Jindřich již tak pečetil (1549, 2. července v arch. knih. Praž.) Viz i Hrady XII. tab.

Zdá se, že s Kroupou povýšen jest do stavu erbovního i Jan *Zigel*, jenž se píše již l. 1515 z Chocenic (stará kniha Sedlecká v arch. zem.) a tak i jeho potomci a je dokázáno, že i oni měli erb takový jako Kroupa. Jiří

Zigel (asi 1542) měl zlatého lva v modrém a ve spodním poli podkovky neb šupiny a 5 pavích per zlatých modrých (Erbovník Šalmovský), ale Kateřina z Chocenic vdaná Šultysova pečetila pruhy pošikem pode lvem (1576 v arch. mus.), držíc se starého erbu. (Viz i u Krále na str. 278). K tomu ještě lze dodat, že byli také *Oryanové* z Chocemic.

Chochol z Semechova v. Chmelíř.

Chotěborský z Greifenberka v. Albin.

Chotěborský z Paumberka v. Svěchyn.

Chotělinský z Breitenbachu. Rodina ta měla prý za erb červený štít a na něm pták noh neb gryf bílé barvy nesoucí bílou střelu. Polovičný týž gryf jest klénodem. Tak Král na str. 357.

Chotěšický z Kopidlna. Jiřík Orfeus rodilý z Chotěšic, malíř, obdržel majestátem l. 1567, 14. dubna povolení, aby se psal z Kopidlna a obdržel tento erb: Štít červený, v němž rohy danělovy o pěti parozích své přirozené barvy, kolčí helm s točenící a přikryvadly bílými červenými a nad tím rohy danělovy. (Rybička Pam. arch. IV a str. 33. Král na str. 330 trochu odchylně a o dvou rodinách. Zapsáno v reg. královských.)

František Petr *Chotětický z Ostroměře* (1691) měl štít polovičný, v pravé ruku a rámě v lokti ohnuté s mečem vytaseným, v levé lva s korunou vzhůru stojícího. (Vypsal Kolář se „zbirky erbův“ snad v arch. mus.) Snad obdržel týž Fr. Petr, jenž byl ok. r. 1683 purkrabí na Sovinkách, týž erb od Daniela Pachty z Rajova cís. palatina a pana na Byšicích a Liblicích († 1683).

Chotounský z Chotouně. Majestátem d. 1556, 30. dubna povoleno Janovi, Jiříkovi, Šimanovi a Pavlovi, bratřím Chotounským, aby se psali z Chotouně a dán jim tento erb: Štít modrý, v němž půl daněle až po zadní stěhna bílé barvy se dvěma rohy a 12 parohy a maje halspant nebo kruh zlatý na hrdle a zlatá kopýtko, točenice, přikryvadla bílá modrá, za klénot orličí křídlo rozletité a v něm roh daněle zvířete s sedmi parohy. Jiným majestátem d. 1608, 22. prosince připuštěn k témuž erbu Jan *Turek*, prymas města Hradiště na Moravě, jehož Pavel přijal za erbovního strýce a erb polepšen tak, aby byla nad helmem koruna, ponecháno modré křídlo orličí, ale danělův roh vypuštěn. (Reg. král.) Tak i Jak. sb. Král na str. 329, ale kladou jelena.

Choustnický ze Stranova v. Kavinský.

Chrástlovský z Lípy je pojmenování rodiny v Králově Heraldice (na str. 291), kdež se jim dává erb Trčkův z Lípy. Otázka, zdali kdy taková rodina byla.

Chroust z Velechova v. Hymlíštein.

Chrudimský z Častolovic. Majestátem d. 1596, 16. června dáno vladycťví a erb Danielovi Kryštofovi *Chrudimskému*, Tomáši *Šlemerovi*, Jiljí *Pergerovi* a Pavlovi *Kalousovskému*, aby se psali z Častolovic. Erb tento vypisuje se takto: Štít na příč rozdělený, ve spodní polovici zeď, barvami žlutou a modrou na způsob šachovnice rozdělená, při vrchu čtyři stínky mající, za níž půl zvířete kamzíka své přirozené barvy po zadní kýty vzhůru

vyzdviženého, přední nohy rozložené, ústa otevřená a jazyk vyplazité majícího do svrchní polovice téhož štítu blankytné vyniká, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými modrými a bílými modrými, dva rohy buvolové barvami na příč rozdělené, pravý žlutý a modrý, levý modrý bílý a mezi nimi půl kamzíka jako na štítě. (Rybička, Erbovní rodiny Chrudimské str. 20, Jak. sb. Král 276, 282 (odchylně). Viz i Šebastian.

Chrudimský z Hořovce. Erb rodinný té byl prý červený štít a na něm ruka až do zápěstí držíc meč, táž ruka je i klénotem. Tak Král na str. 32.

Chvalický z Jenšteina v. Koutský.

Chyba z Kovačova snad pradávna rodina na Moravě. Erb jejich štít polovičný pošikem od levé dolů, svrchu zlatý a zpodu černý, přes celý udice černá v zlatém, zlatá v černém, kolčí helm s příkr. týchž barev, z koruny vynikají dvě křídla rozložitá, pravé zlaté a levé černé (Kadich-Blažek na str. 200, tab. 133. Král na str. 308.)

Chyba z Tamanova. Král Ferdinand dovolil (1538, 27. prosince) Francovi Chybovi, aby se psal z Tamanova a dal mu erb: Štít polovičný, v pravé straně bílé muž přes pás až do půl kolen bradatý v modré odtáhlé sukničce neboližto župici, drže v rukou luk červený, tatarský, natažený se střelou naloženou a maje na hlavě modrý klobouk neb kolpak se střapcem u vrchu modrým; a druhá strana téhož štítu červená, helm s přikryvadly a točenicí bílé a červené barvy a nad tím muž stojí, jako jest v štítu (Reg. král.)

Chytva z Karlšperka v. Karolides.

Ichtrycové z Ichtryc, ještě v německé říši žijící (v. Uechtritz) měli na modrém štítě dva zlaté klíče křížem přeložené a za klénot dva rohy buvolové. Tak je viděti na náhrobku vyobrazeném v Soupise Českobrodského 194. V Jak. sb., u Meraviglie na tab. 100 a Králově Heraldice na str. 269 jest erb takto popsán: Štít polovičný v pravo bílý, v levo modrý a v něm křížem dva zlaté klíče, přikryvadla modrá bílá, na koruně dva rohy, barvami na příč rozdělené, pravý zhora bílý a modrý, levý modrý a bílý. Proti tomu je v majestátu daném (1727, 8. března) Arnoštovi Kunratovi, Leopoldovi z I. na stav panský jen zmínka o štítu modrém s klíči, který dán do 1. a 4. pole polepšeného a křížem rozděleného štítu, kdežto do druhého pole dány bílé a červené pruhy pošikem a do třetího též takové žluté a černé, (Reg. král, Viz i obr. v Hradech XII. tab. odchylný.)

z Ilova (Illow) příjmení rodiny panské z Braniborska pocházející, z níž pocházel i Křišťan, jenž l. 1634 byl v Chebu zavražděn. Erb jeho byl tento:

Štít polovičný, u vrchu žlutý, u zpodu modrý a přes celý štít zelený věnec vavřínový, helmice s korunou a přikryvadly modrými žlutými, nad tím polovičná dívka, majíc šat barvami svisle rozdělený modrý a žlutý, vlasy zlaté spuštěné, na hlavě věnec a držíc v každé ruce ufatou ratolest. (Kadich-Blažek str. 52 a tab. 38.)

Jahodkové z Turova. Předkové jich drželi šosovní grunty v Chrudimi. Jan odstěhovav se do Prahy a stav se tu registrátorem desk zemských obdržel majestátem (1571, 17. března) právo, aby se psal z Turova a erb tento: Štít pruhem modrým, pošikem od levé k pravé jdoucím, na němž jsou tři jahody, stopkami pořad od vrchu dolů obrácené, na tři pole rozdělený, vrchní pak žluté, spodní červené a v každém z nich po jedné (herald.) lilii bílé barvy, kolčí helm s přikryvadly zlatými modrými a bílými červenými, za klénot dvě křídla orličí, pravé modré, levé červené, mezi nimi jahoda na stopce, u níž jsou dva listy vzhůru obrácené. K témuž erbů připuštění od Jana strýci jeho Vít *Zahrádka* a Tymotej *Louka*, což majestátem (1584, 25. května) potvrzeno. (Reg. král. a koncept v Šlecht. archivu, A. Rybička v článku „O erbovních rodinách v městě Chrudimi“. V Uč. Sp. 1 883. Dobře v Králově Heraldice na str. 305, ale špatně na str. 323.) Zdá se, že Janem Jahodkou přestala tato rodina, jako vymřela rodina *Loukův z Turova* ještě před smrtí Janovou. *Zahrádkové z Turova* žili v Praze až do 18. století. Erb jejich jest vyobrazen v erbovníku Salmovském.

Jakardovský z Sudic, příjmení rodiny neznámého původu, ale bezpochyby v 16. st. do erbovního stavu povýšené, která hospodařila napřed na Moravě a pak v Čechách. Erb jejich byl tento:

Štít červený na 4 pole křížem rozdělený, v 1. a 4. poli na třech zelených pahrbcích bílý kříž, ve 2. a 3. pošikem neb pokosem bílý pruh na způsob řeky, klénotem jsou dvě křídla složená a na vrchním černém zase kříž. Tak na pečeti Janově (1664 rodopisné listy v zemském arch. v Praze.) KB. tab. 37 má dva erby, první je velice pohybný. Druhý (č. 9) se v některých podrobnostech uchyluje. Viz i obraz v Hradech XIV. na tab.

Jakšové z Tisové. Matyáš Jakeš a Jiřík bratr jeho, Moravané, obdrželi majestátem (1551, 2. května) povolení, aby se psali z Tisové a tento erb: Štít žluté barvy, v němž od zpodu páv celý své přirozené barvy, máje ocas roztočený a k pravé straně obrácený stojí, za klénot dva buvolové rohy, na příč rozdělené, pravého půl od zpodku a levého půl od vrchu modré barvy a ostatek žluté barvy (Reg. král.) V Jak. sb. jest bílý štít s bodcem na červeném štítě patřící starší rodině z Tisové a zejména erb Johanky z Tisové, manželky Benešovy z Kalenic. (Paprocký o st. pan. 396.) Tak i mylně v Králově Heraldice na str. 363.

Jalovec z Vranovic. Král Ferdinand dovolil (1539, 17. srpna) Petrovi Jalovcovi, aby se psal z Vranovic. Erb mu daný byl tento: Štít polovičný, pravá strana žlutá a levá černá, přes kteréžto rozdělení jest celý pták noh, přední polovice černá v žlutém stojíc na levé noze a pravou vzhůru držíc s vyplazeným jazykem a majíc na hlavě zlatou korunu královskou a druhá zadní polovice žlutá na zadních nohou stojí, ocas mezi nohy otočený majíc a se 2 křídly, helm s přikryvadly žlutnými černými a nad tím dvě křídla, pravé černé a levé žluté. (Reg. král.)

Janequin v. Muk.

Janinalové z Janganku, přistěhovalí, v 17. st. měli tento erb:

Štít na příč trojdílný, v 1. poli žlutém Říšský orel (dvouhlavý) bez korun, v 2. modrém tři bílé hvězdy podle sebe, v 3. bílém zelená hora o třech pahrbcích a na ní zlatá koruna holá, v níž jsou prostrčeny 2 meče se zlatými jilci; dvě korunované helmice s příkr. černými žlutými a modrými bílými, na pravé dvě bílá křídla rozložitá, a mezi nimi bílá hvězda, na levé dvě kladiva křížem položená a bílou pentlí zavínutá, na níž se čte: Spe et patientia. (Meraviglia na str. 11 a tab. 10.)

Janour ze Strachnova, příjmení vladycké rodiny, o níž není známo, jeli to prvotní rodina českomoravská, protože se vyskytují v 16. st. na Moravě. Podle obrazův ve sbírce KB. tab. 37 a 150 nejsou barvy známy, ale na štítě jest ostrva po 5 sucích, na příč položená a nad ní a pod ní po 3. hvězdách. Klenotem jest polovičná panna prostovlasá nahá, opírajíc ruce o boky.

Jaroměřský z Libanu v. Loštický.

Jaroměřský ze Štromberka L. 1650, 20. září propůjčeno rytířství Dani-
elovi Jaroměřskému, obchodníku na Starém m. Praž. a hejtmanu městské
kumpanie, aby se psal ze Štromberka a propůjčen mu erb:

Štít křížem rozdělený, v 1. a 4. poli žlutém od dělicí čáry polovičná orlice černá s korunou a vypl. jazykem, 2. 3. voda tekoucí, nad tím výšina o třech horkách a na ní muž drže meč. Otevř. helm s korunou a příkr. černými žlutými a červenými bílými, nad tím dvě orlice barvami v 7 pruhů dělené (na příč) v pravé 1. 3. 5. 7. černý, 2. 4. 6. žlutý, v levé 1. 3. 5. 7. červený, a 2. 4. 6. bílý. Mezi tím polovice Českého lva korunovaného, bílého, an tasí v pravé přední noze meč se žlutou rukovětí. (Reg. král.)

Jedlička z Louštyně v. Zahrádka.

Jelčanský z Jelčan v. Krčín.

Jelen ze Mchenic. V Ústrašinském kostele (Soupis Pelhřimovska na str. 282) pohřben byl 1592 Václav Jelen ze Mchenic. Erb jeho je starožitný a jednoduchý, na štítě znamení jako koza k řezání dříví ale dole spojená příčným dřevem a kde se horní dřeva křížují, jest jako kramle; též znamení jest jako klénot a tuším na křídle. Rodina jeho je úplně neznámá (špatně čteno ze Vohenic.)

Jelínek z Jelení hory. Císař Ferdinand povolil (1560, 27. ledna) Janovi Trnovanskému, Jiříkovi Zdíchnovi a Václavovi Veleslavovi *Jelínkovi*, aby se psali z *Jelení hory* a vysadil jim tento erb: Štít na příč polovičný, svrchní pole 3 pruhy rozdělené, pravý žlutý, prostřední černý a levý bílý, ve spodní polovici červené jelen s rohoma k pravé straně s hlavou nakřivenou a pod ním muž v košili a kožených poctivících na trávníce leží, maje rukávy až po loket ohrnuté, jelena rukama za oba rohy drže a obě nohy o čelo téhož jelena opíraje se vidí, nad štítem kolčí helm s točenicí a přikryvadly žlutými černými a červenými bílými, nad tím 2 rohy jelení, každý 6 parůžkův maje, v poli barvami rozdělené, pravý (zhora) žlutý, černý, levý bílý, červený, mezi kterýmiž rohy polovice téhož muže, jako ve štítě, držícího v každé ruce jeden roh. (Reg. Král.)

Jelínek z Koldína v. Krystyan.

Jelínek z Lovoše. Král Ferdinand dal 1549, 26. října Pavlovi *Strakovi* moc, aby se psátí mohl z *Lovoše* a tento erb: Štít modrý, ve kterémž jest kůň straka, toliko přední polovice hnědé a zadní bílé barvy, maje v čele kříž bílý, zlatá modrá pokryvadla při kolčím helmu, nad tím polovice hnědého koně předními nohama vzhůru stojícího. Tak se psal i Šťastný *Jelínek z Lovoše*, jenž přišel před r. 1598 z Klecan na Nové město Pražské a snad byl od *Straky* k erbů přijat. Když pak *Straka* zemřel, dal císař Rudoif (1601, 9. listopadu) erb jeho odumřelý dotčenému *Jelínkovi*. Potomek (?) tohoto *Václav* byl (1631) v Rychnově n. K., psal se tehda *Jelínkem*, ale l. 1633 *Lovošinským*.

z *Jendorfu* rytíři byli ode dávna v Německu. Císař Karel V. potvrdil jim (1531, 1. října) stav, erb a svobody. Od r. 1533 byli osedlí v Čechách. Erb jich byl štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole červené a v něm ovce vzhůru vyskakující, 2. 3. též červené a v něm dvě orlí hlavy a krky žluté, zádama k sobě obrácené, přikryvadla červená bílá a červená žlutá, dva helmy, na pravém dva červené rohy a mezi nimi přední polovice ovce vyskakující, na levé žlutá orlice rozkřídlená jen po nohy vynikající (Jak. sb.). Několik obrazů celého erbů aneb jen štítů v Miltnerových Privatmünzen tab. XI. a XII. Viz i Hrady XIV na tab.

Jeník z Bratřic. Jeníkové byli svobodníci v Mezilesí. Majestátem daným 1590, 10. dubna povoleno Janovi Fárovi a Svatošovi *Jeníkovi*, aby se psali z *Bratřic* a dán jim tento erb: Modrý štít, v němž zvíře srnec se zlatými rohy, dvěma předními nohama k běhu pozdviženými, maje v hrdle křtán nožem kuchařským neb řeznickým podřezaný a hrdlo naskrze probodené, kolčí helm s přikryvadly modrými a žlutými a korunou, z níž přední polovice téhož srnce vyniká (Reg. královská). S tím nesouhlasí obrazy. V Jak. sb. jest na bílém štítě jelen maje hrdlo šípem prostřelené, Král na str. 328 má jelena mečem probodeného.

Jeník Zásadský z Gamsendorfu. Bratři Mikuláš, Jiří, Matěj a Václav a jich strýc Jan *Jeníkové Zásadští* narodili se na panství Semilském, propuštění z poddanství a obdrževše od neznámé osoby erb a vladectví, psali se z *Gamsendorfu*. Majestátem d. 1637, 27. června potvrzen jim jejich erb, totiž: Štít polovičný, pravé pole bílé a v něm u zpodu skála o třech pahrbcích, na nichž stojí černý kamzík, k pravé straně obrácený, maje ústa rozzavená a červený jazyk vyplazitý a drže v levé přední noze zelený věnec routový, levé pole modré a v něm tři žluté pruhy, položené pošikem od pravé zhora dolů, kolčí helm s přikryvadly černými bílými a modrými žlutými, nad tím koruna, z níž vynikají tři péra pštrosí, dvě bílá a prostřední červené. Jiným majestátem (1644, 22. prosince) polepšen erb jen *Jiříkovi* a *Matějovi* na tři pole takto: V pravém poli zůstal starý erb (vlastně jeho polovice), levé bylo červené a v něm žlutý lev s rozdvojeným ocasem, též na tříhranaté skále stojící, k pravé straně obrácený, maje jazyk červený vyplazitý a drže v přední pravé noze věnec bobkový, prostřední

pole (druhá polovice starého štítu) modré a v něm tři žluté pruhy na pokos proti kamzíkovi čelící (lev tedy byl obrácen k levé), nad těmi třemi štíty turn. helm s korunou a přikryvadly bílými černými a žlutými modrými. Klénot zůstal jako byl dříve. Když byl Jiří 1811, 1. května do panského stavu vyzdvižen, byl erb zase polepšen, totiž štít na čtvero rozdělený, černý a červený, uprostřed štítek, rozdělený ve dvě pole bílé a modré pruhem (starý střední štít), který byl šestkrát žlutými a modrými pruhy pošikem rozdělen, v bílém poli kamzík ve skoku na trávníku stojící, v červeném zlatý lev též na trávníku, oba držíce vavřínový věnec, koruna, dva helmy s přikryvadly modrými žlutými, na pravém křídlo černou a červenou barvou tak rozdělené jako štít, na levém tři pštrosí péra, dvě černá a prostřední červené (Reg. královská a císařská ve Vídni, Meraviglia tab. 6. Viz i obraz v Hradech X. na str. 235, a na tab.).

Jeníkovští z Jeníkova nepřipomínají se u nás před 30. válkou. Jan J. z J. bojoval ve službách i císařských i švédských, ale usadil se v Čechách. Císař Leopold potvrdil (1668, 8. dubna) jeho starožitný stav rytířský. Erb jich byl: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole na příč rozděleno, v horním žlutém poli modrý lev v pravo obrácený s dvojitým ocasem, an drží v předních nohách pouta řetězi spojená, ve spodním je modrá a žlutá šachovnice, 2. a 3. pole červené a v něm černé křídlo brky k straně pravé obrácené, dva otevřené helmy s korunami, přikryvadla černá červená a žlutá modrá, na pravém helmě černé křídlo brky k pravé obrácené, na levém modrý lev k pravé straně hledící ale jen pod kyčle, drže pouta. (Reg. král. Obraz odchýlný Kadich-Blažek tab. 38.)

Jeníšek z Újezda. Jan Jeníšek, rodák Domažlický (1480 atd.) a zbohatlý psal se již 1500 z Újezda, tedy kdysi na konci 15. stol. obdařen erbem a heslem. Erb jeho a potomků byl štít pošikem zdola nahoru a od levé k pravé polovičný a pole černé a žluté a přes celý štít jednorozec ve skoku k pravé straně obrácený, v černém žlutý, v žlutém černý, přikryvadla týchž barev a za klénot poprsí mouřenína, majícího na kabátu knoflíky zlaté a držícího buzikán v pravici. (Obrazy v Březnici, Jak. sb., M. tab. 7, Hradý VIII. tab., Paprocký o st. ryt. 247, ale tu chybně červená barva, Král na str. 208) Císař Ferdinand III. polepšil (1642, 25. dubna) též erb tak, aby měli nad korunou orla císařského s křídly rozloženými, uprostřed mezi nimi štítek domu Rakouského, totiž bílý pruh na červeném s literami F III na témž pruhu a nad tím Říšskou korunu; také jim povoleno, aby se psali jen z Újezda. Erb ten po jich vyměření připojen k erbu těch Krakovských z Kolovrat, kteří drželi Březnici, ale vyhasl s nimi také. Hrabata Pálfy, držitelé Březnice, píší se také svob. pány z Újezda. (Arch. Březnický a Reg. král.)

Jeníšk z Ježova. Již l. 1543 psali se tak Jan a Adam svobodníci, ale teprve májestátem 1574, 9. února dáno povolení Matouši *Mládskovi* a Adamovi *Jeníškovi*, aby se psali z Ježova a dán jim erb: Štít modrý, v němž jelen zlatý, maje krk nožem naskrze probodený, ve skoku, kolčí helm

s přikryvadly modrými zlatými a točenicí týchž barev a za klénot polovice téhož jelena. (Koncept v šlechtickém arch., Král str. 328.) Na pečetěch Jenšíkovských nachází se jelen probodený mečem a v klénotě kromě něho dvě křídla proti sobě. (Obraz odchylný má Meraviglia na tab. 6.)

Jesenští z Velké Jeseně pocházeli z Uher, odkudž ujeli před Turky. Do Čech přišel nešťastný Jan († 1621). Erb jeho byl štít bílý, u jehož zpodu skála, na níž stojí strom zelený a za ním medvěd své přirozené barvy, maje přední nohu vyzdvíženou, u levého koutu horního vyniká z dýmu bílá ruka s ramenem, majíc v hrsti střelu, kterouž bude do těla medvědova, turnéřský helm s korunou a přikryvadly černými a bílými, z koruny vyniká polovičný medvěd, vzhůru postavený, drže v obou nohách větev zelenou s pěti lupeny. (Jak. sb. a vyobrazení v Miltnerově díle Privatmünzen tab. XXI. a XXII.)

Jezbera z Kolivé hory. Císař Rudolf svolil (1610, 30. srpna), aby byl přijat Jan Jezbera k erbu Hovorčovských a psal se po nich z Kolivé hory. Když pak císař Ferdinand II. (1630, 2. listopadu) Jana do stavu rytířského vyzdvihl, změněn a polepšen jest týž erb takto: Štít červený a v něm leopard zvíře své přirozené barvy, věnec růžový na hrdle maje, na skále proti háji neb lesu olivovému, listem obrostému k pravé straně vyzdvížený stojí, helm otevřený s korunou a přikryvadly červenými bílými a nad tím leopard tak, jako ve štítu. (Reg. král.) Od té doby psal se *Jezberovský z Olivé hory.* Vácslavovi († 1661), jenž byl místopísařem kr. Č., polepšen erb posavadní takto: Červený štít, na jehož zpodu jest příkré skalisko (Bergfelsen), na němž stojí vzhůru levhart (bezpochyby přirozené barvy) s červeným jazykem (vyplazeným) a ocasem vymršťeným, drže v pravé přední noze meč se zlatými kříži a maje korunu na hlavě, turnéřská helmice s korunou a přikryvadly červenými a bílými, z kteréž koruny levhart vyniká tak, jako na štítě. (Reg. král. Erbovník Novohradský, Moraviglia na tab. 134., Jak. sb. Král v Heraldice na str. 83 a v Hradech XII. tab.) Druhdy se psávali ještě z Kolivé hory a trvali do 18. st.

Ježdík z Gamsenřalu. Rodina tato l. 1750 erbem obdařená měla takové znamení erbovní: Štít na zděl polovičný v pravo červený v levo modrý, u zpodu obou skála plesnivě barvy, z té v levo vyšší celý kamzík seskakuje, do té nižší kamzík zapadl a polovicí těla vyniká, přikryvadla červená bílá a modrá bílá, klénotem jsou dvě křídla, pravé červené, levé modré. (Jak. sb.)

Ježek z Rytrsfeldu v. Rytršic.

Jilovský z Krásné hory v. Zelotin.

Jilovský z Ůračova v. Vodňanský.

Jindrovský z Bučina. Majestátem d. 1585, 27. května dovoleno Janovi staršímu Jindrovskému, aby se psal z Bučina a dán mu tento erb: Štít polovičný, pravá polovice červená a v ní pruh bílý (na příč) s lilí (herald.) červenou, levá polovice modrá a u sponu skála rudá o dvou pahrbcích a na jednom z nich jelen ve skoku se zlatým halspantem, kolčí helm, přikryvadla červená bílá a modrá bílá, zlatá koruna a půl téhož jelena (Dsky

zemské 24, J2, schází v reg. král.). S tím se shoduje Jak. sb. až na to, že má ve štítě půl jelena a Král na str. 265, jenž má na místě skály křoví. Viz Felix.

Jírek z Jirkova. Král Ferdinand dovolil (1561, 24. listopadu) Achácovi, písaři radnímu v městě Znojmě, Janovi, Jindřichovi a Zikmundovi bratřím Jirkům, aby se psáti mohli z Jirkova, obdařiv je tímto erbem: Štít na tré rozdělený klínem od zpodu pravé a levé strany jdouc a ostřím prostředku vrchu dosahujíc, v temž klínu žlutém 3 pahrbky a prostřední vyšší, na němž čáp bílý k pravé straně obrácený stojí na jedné noze, v druhé kámen bílý drže. Ostatek štítu jest popelaté barvy a v každém poli hvězda zlatá, kolčí helm s točenicí a přikryvadly žlutými popelatými, nad tím dotčené 3 pahrbky a čáp na obou nohách k pravé straně obrácený stojí, maje křídla rozkřídlená. (Reg. král.)

Jirkovský z Děvlna v. Bezděkovský.

Jirkovští a Rodenové z Krutče měli prý týž erb, jako Stříbrští. Tak Král na str. 284.

Jiskra z Dobešova. Král Ferdinand povolil (1539, 13. prosince) Václavovi a Martinovi, bratřím Jiskrům, aby se psáti mohli z Dobešova. Erb jich byl: Štít na tré na přič rozdělený, vrchní a spodní pole modré, z nichž v každém jsou 3 jiskry ohnivé pořad podle sebe a prostřední pole černé, v němž jest žlutá hlava lvova, majíc v ústech též barvy houžev, helm s přikryvadly modrými černými, červenými a modrými, žlutými červenými, nad tím břechanový věnec a nad tím ruka zbrojná (s ramenem) až pod paždí, držíc kladivo zbrojné v zavřené hrsti k ráně vyniká. (Reg. král.)

Jiskra ze Sobětiček v. Kousek.

Jiskrové ze Sobince. Majestátem d. 1558, 26. ledna obdařeni Jan z Nehvizdek, Oldřich *Sudikovský* a Václav *Jiskra*, měšťané v Hradci Králové, aby se psali ze Sobince a dán jim erb: Modrý štít, v němž půl jednorozce až po zadní kýty k pravé straně obráceného žluté barvy, kolčí helm s točenicí týchž barev a přikryvadla modré a žluté barvy, nad tím křídlo rozkřídlené, modré a vzhůru stojící a mezi peřím téhož křídla devět třtin rybníčných (t. j. s klasy) žluté barvy (Reg. král. Trochu se odchyluje Král v Heraldice, více Jakubička, tento v barvách, totiž bílé na černém). O rodině této psal A. Rybička v článku Královohradecké rodiny erbovní. (Poj. Sp. N. 1873.)

Jiša z Prošovic v. Zelendár.

Jizbický z Jizbice. Majestátem d. 1592, 19. srpna povoleno Matyáši Jizbickému a synům Václava *Litoměřického*, měšťana Nového m. Praž., aby se psali z Jizbice a dán jim tento erb: Štít dvěma bílými pruhy vzhůru v krokvici spojenými na tré rozdělený, spodní pole modré a v něm koruna zlatá královská, menší dvě pole na vrchu podle krokvice černé barvy, kolčí helm s točenicí a přikryvadly černými žlutými a bílými modrými a nad tím dvě křídla orličí, proti sobě rozkřídlená a barvami na přič rozdělená,